

İstedadın və zəhmətin söz ucalığı

Şəhərdə o gün ilıq bir payız havası vardı. Gündüz saat 14.00-da Azərbaycan Mətbuat Şurasında (MŞ) istedadlı publisist, yazıçı Zemfira Məhərrəmliyin 2 yeni kitabının təqdimat mərasimi olacaqdı. O da bəlli idi ki, xanımın yubileyi də bu ərəfələrə təsadüf edir. Zemfira xanım vaxtilə bir kursda oxuduğu tələbə yoldaşlarından bir neçəsini, eləcə də Əməkdar jurnalist Bəyalı Rzayevi və bu yazının müəllifini də tədbirə dəvət etmişdi. “Qardaşlarım, gəlsəniz, çox şad olaram” – demişdi.

Getməyə bilməzdik, ona görə ki, aramızda dərin xatir-hörmət var. Həmin gün Bəyalı müəllimlə vədələşib “Sahil bağı”nda görüşdük. Vaxt darlığı artıq sıxırdı, gecikməmək üçün taksi sifariş etdik, beləcə, özümüzü lazımı ünvana yetirdik.

İkinci mərtəbədəki zalda enli və uzun masanın arxasında çox sayda xanım yazıçı və jurnalist əyləşib toplantının başlamasını gözləyirdi. Tanınmış kişi qələm əhlindən də bir neçə nəfər burada idi. Masanın üstündə və divar boyu gül dəstələri düzülmüşdü.

Televiziya kanallarının ölkənin çağdaş informasiya məkanında dominantlığı burada da hiss olunurdu. Biz salona daxil olanda Zemfira xanım hansısa telekanala müsahibə verirdi. Eşitdim ki, bir neçə “media kapitanı”nın da kamera arxasında yubilyar barədə öz ürək sözlərini deməsi planlaşdırılıb. Nəhayət, rəyasət heyəti masada öz yerini tutdu və yubilyarın zaldakılara minnətdarlıq ifadə baxışları altında təqdimat başlandı.

MŞ-in sədri Rəşad Məcid toplantını açaraq əvvəlcə iştirakçılara “səbəbkar”ın həyat və yaradıcılıq yolu barədə 10 dəqiqəlik filmi izləməyi təklif etdi. Filmin nümayişindən sonra Rəşad müəllim, “Xalq qəzeti”nin baş redaktoru Əflatun Amaşov, tanınmış jurnalistlər Tahir Aydınoglu, Şəraf Cəlili, Şəmsiyyə Kərimova, Əntiqə Qonaq, Ənvər Məşədiyev və digərləri Zemfira Məhərrəmliyin az qala yarım əsrə yaxın müddətdə mətbu sözə verdiyi töhfələrdən söz ətdilər.

Çıxış etmək, ürək sözlərini dilə gətirmək istəyənlər çox idi, toplantı isə vaxt etibarilə uzanırdı. Redaksiyaya qayıtmalı, növbəti yazını katibliyə təhvil verməli idim. Bəyalı Rzayevin də səhhəti ilə bağlı vaxtı məhdud idi. Beləcə, təxminən saat yarımdan sonra toplantını tərk etməli olduq. Sözü düzü, bura gəlməzdən əvvəl yubilyarla bağlı çıxış edəcəyimi düşünürdüm. Ürəyimdə bəzi uzun-uzadı danışanları qınayıb, vəziyyətdən çıxış yolu kimi, arzu və düşüncələrimi yazıya alacağımı qət etdim. Əziz oxucu, beləcə, sizə təqdim etdiyim qeydlərim meydana gəldi.

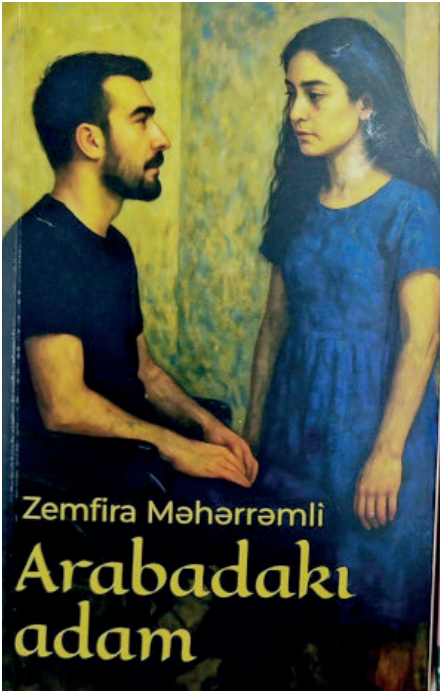
...Çıxış etsəydim, deyəcəkdik ki, MŞ-nin binası taksi sürücülərinin dediyi kimi, bir qədər “naqolay” yerdə yerləşsə də, dostum Bəyalı Rzayevlə burada olmağımızdan çox məmnunuq və özümüzü əziz bir bayrama təşrif buyuran qonaqlar kimi hiss edirik. Ona görə ki, yubilyarla bağlı qəlbimizdə dolaşan xatirələr bizi ömrümüzün baharına, unudulmaz tələbəlik illərimizə çəkib aparır və o illərlə bağlı kövrək hiss və düşüncələr bugünün özündə belə qəlbimizi isidir. Deyəcəkdik ki, bir-birindən əziz və qayğısız günlər, semestr imtahanlarının həyəcanları həyatımızın ən qaynar çağları idi və nə gizlədim, bir çoxumuz gələcək arzu və planlarımızda çox iddialı idik, hətta qəlbimizin dərinliklərində az qala dağı dağ üstə qoyacağımızı düşünürdük.

Amma vaxt keçdi, vədə dolandı, əlahəzrət zaman, böyük Sabir demişkən, “yağı yağ üstə yığdı, ayrınlı ayrınlıq etdi”. Tələbə yoldaşlarımız arasında karyerasını öz istedadı və halal zəhməti ilə ilk qurandan biri oldu Zemfira Məhərrəmli! 1973-cü ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (hazırkı BDU) jurnalistika fakültəsinin əyani şöbəsinə daxil olanda onun nə “adamı” vardı, nə də “dayısı”. Amma ağılı, zəkası, tərbiyəsi, gözəl ürəyi vardı. İndi artıq ölkənin adlı-sanlı, sayılıb-seçilən xanım jurnalistlərindən, yazıçı-publisistlərindən biridir.

Zemfira xanımın uğurlarına onun bir tələbə yoldaşı kimi hər zaman sevinmişəm. Ona görə ki, o, sadəliyi, əxlaqı ilə jurnalist peşəsinə daim hörmət gətirib, adını, şəxsiyyətini qoruyub, peşəkar və ləyaqətli qələm sahibi olduğunu sübut edib. Zemfira xanım gözütöx, təmənnəsiz şəxsiyyətlərdəndir. Yeganə gözləntisi haqqında yazdığı, haqlarını müdafiə etdiyi insanlardan quruca “sağ olun, yaxşı yazmısınız” sözləridir. Mənə elə gəlir ki, o, ürəkdən deyilən “sağolları”

ən çox eşidən jurnalistlərdəndir.

Yadımdadır, gənc, yazıb-yaratmaq enerjisi aşırıb-daşan Zemfira 1978-ci ildə universiteti bitirib “Azərbaycan” nəşriyyatında 7-ci mərtəbədə yerləşən “Bakı” axşam qəzetində müxbir kimi əmək fəaliyyətinə başlamışdı. “Bakı” qəzetindən bir mərtəbə aşağıda ədəbi işçisi olduğum, rus dilində nəşr olunan “Bakinskiy rabochiy” qəzetinin redaksiyası yerləşirdi. Bəyalı Rzayevin şöbə müdiri vəzifəsində çalışdığı “Azərbaycan gəncləri” qəzeti isə nəşriyyatın 8-ci mərtəbəsində yerləşirdi.

Biz Zemfira ilə o dövrdə nəşriyyatın mərtəbələrində, lift və pilləkənlərdə, demək olar ki, hər gün rastlaşırdıq, çox vaxt hətta 2-3 kəlmə söhbət etməyə belə macal tapmırdıq. Amma hər dəfə yanımdan ötüb keçərkən Zemfiranın dilindən səslənən “Məsaim, qardaşım, necəsən?” kəlmələri bu gün də qulaqlarımda xoş əks-səda verir. Bu, 3 sözdən ibarət kəlmə gənc Azərbaycan xanımının öz tələbə yoldaşı və həmkarına qarşı sözlə ifadə olunmayacaq saf, səmimi duyğuları əks olunurdu. Bəyalı Rzayev ilə söhbətlərimdə məlum olurdu ki, Zemfira eyni diqqət və qayğıni ondan da heç vaxt əsirgəməyib. Halbuki güclü cinsə mənsub olaraq biz ona daha çox diqqət və qayğı göstərməli idik.

Bəlkə də Yer kürəsinin heç yerində Vətənimizin qız-gəlinlərinin dillərindən səslənən “qardaşım” ifadəsi qədər məhrəm söz eşidilmir. Zemfira xanımın “qardaşım”ı mənə və Bəyalı Rzayevə ən yüksək mükafatlar qədər əzizdir. O, bu sözü hər kəsə demirdi, yalnız layiq bildiyi və əxlaqına hörmət etdiyi insanlara işlədirdi. Ona görə də yaxından tanıdığım bütün ləyaqətli insanlar onun xətrini həmişə çox istəyiblər. Bu, bu gün də belədir, sabah da belə olacaq!

...1980-ci illərin sonlarında Azərbaycan xalqının taleyində ağır günlər başlanmışdı. Xain qonşularımız yenidən özlərinin uydurduqları sərsəm xəyallara uyaraq doğma Qarabağımızın guya onların babalarına məxsus olduğunu iddia edirdilər. Kreml də haylara açıq və gizli şəkildə hayan dururdu. Ermənilərin sərhədlərimizdə törətdikləri qanlı təxribatlar ağır müharibəyə çevrilmişdi. İgid, qeyrətli oğullarımız cəbhədə ölüm-dirim savaşına qalxmışdılar. O illərdə torpaqlaqlarımızı qorumaq üçün könüllü silaha sarılanlar arasında çox sayda mərd, qeyrətli qızlarımız da vardı.

Gənc jurnalist xanım, özü də 2 qız övladının anası Zemfira Məhərrəmli həmin ağır günlərdə vaxtaşırı döyüş bölgəsinə gedir, orada döyüşən qızların hünər və şücaətləri barədə reportaj, oçerklər yazaraq “Bakı” axşam qəzetinin səhifələrində dərc etdirirdi. Onun bu fədakarlığı Azərbaycan jurnalistikasının tarixində parlaq səhifə kimi qalacaq. Tezliklə, Zemfira xanımın imzası ilə “Döyüş qızlar gedir” kitabı nəşr olundu və bir çox dillərə tərcümə edilərək bütün

dünyaya yayıldı.

Hərbçi-jurnalistin Qarabağda döyüşən qızları könüllü olaraq ağı gəlinlik libaslarını əsgər şineli ilə əvəz edən mərd, qeyrətli, əxlaqlı gənc Azərbaycan xanımları idilər. Onların səsi, soracağı barıt qoxulu səngərlərdən gəlirdi. Zemfira xanım onların hər birinin cəsarət və şücaətlərini sonsuz məhəbbətlə təsvir və vəsf edibdir! Eşq olsun belə bir qeyrətli qələm sahibinə!

...Məni həyatımın yeniyetməlik illərində zərif bir otun, ya bir çiçəyin asfaltı, qayaları dəşərək boy atıb böyüməsi çox təəccübləndirirdi. Bu möcüzənin necə baş verdiyini bilmək istəyirdim. Orta məktəbdə mənə biologiyadan dərs deyən Cəlil Tahirov bunu belə izah etmişdi ki, həmin otların, çiçəklərin nüvələrində atom və molekulların hərəkət tezliyi daş və qayalarda olduğundan, bəlkə də, min, milyon dəfə çoxdur. Ona görə də ilk baxışda belə bir ağlasığmaz təbiət hadisəsi baş verir.

Bu misalı çəkməkdə məqsədim var. Düşünürəm ki, Zemfira Məhərrəmliyin son illər qəzetçilikdən yazıçılığa, böyük ədəbiyyata keçid etməsi onun fitrətindəki bitib-tükənməyən yazıb-yaratmaq enerjisindən xəbər verir. O, hekayə, povest və romanlarında insan psixologiyasının ən dərin qatlarına səyahət etməklə, oxuculara həyatda yaxşılığın, cəmərdliyin, ədalətin yüksək insani məziyyətlər olduğunu bədii həqiqətlər vasitəsilə bir daha göstərmək istəyir. Yazıları ilə insanları düz, halal və mənaəviyyətli olmağa səsləyir. Müəllifin niyyəti xoş, yazılarının təhkiyəsi gözəldir, dili oxunaqlıdır.

Bugünümüzdən artıq xeyli uzaqda gərünən BDU-nun jurnalistika fakültəsinin tələbələri olduğumuz illərə boylananda, tələbə dostlarımızın arasında kimin hansı məqama yüksələcəyini təəvvür etmək heç

də asan deyildi. Mənə elə gəlir ki, o dönəmdə böyük maddi imkanları və “yuxarı”larla əlaqələri olmayan sadə ailələrin övladlarının özlərinə uğurlu karyera qurmaq şansları bazar iqtisadiyyatı qanunlarının hökm etdiyi indiki dövrdə olduğundan daha çox idi. Belə demək caizsə, “diş və dırnaqları” ilə cəmiyyətdə layiq olduqları məqamlara yetişməyi bacaran Qulu və Zemfira Məhərrəmliyə ailəsinin timsalında bunu xüsusilə aydın görmək olur.

MŞ-dakı yubiley tədbirində o da məlum oldu ki, Zemfira xanım hələ 22 il əvvəl mətbuatda təhsil məsələlərinin işıqlandırılması mövzusunda namizədlik dissertasiyasını uğurla müdafiə edib. Düşünürəm ki, bu qədər bilik və həyat təcrübəsi qazanan son onun BDU jurnalistika fakültəsinin auditoriyalarında tələbələrə dərs deməyə, qəzetçilik peşəsi ilə bağlı mühazirələr oxumağa tam mənaəvi haqqı var. Əlimdə səlahiyyət olsaydı, mütləq belə bir təklifdə bulunardım.

Yəqin ki, hörmətli professor Qulu Məhərrəmli yuxarıdakı abzası oxuyub deyəcək: “Yox, olmaz! Ər-arvadın bir yerdə işləməsi bir çox səbəblər üzündən məqbul sayılmaz!”. Və bunun üçün professor “daşdan keçən arqumentlər” gətirəcək. Tələsmə, Qulu müəllim! Bu təklif mənim təxəyyülümün məhsuludur. Bəlkə də Zemfira Məhərrəmli bu yaşında pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olmağı heç ağılının ucundan belə keçirmir. Sadəcə mənə elə gəlir ki, bu, peşəkar jurnalistlər ordusu yetişdirməyin ən optimal yollarından biridir.

...Bəli, MŞ-də təşkil olunan toplantıda çıxış etsəydim, məhz bu fikirləri səsləndirmək fikrindəydim. Yaxşı ki, mənə orada çıxış etməyə növbə çatmadı. Danışsaydım, iclasdan çıxanda dostum Bəyalı Rzayev bu dəfə də adəti üzrə deyəcəkdik: “Sən danışmağa başlayanda, dayana bilmirsən!” Həmin günün axşamı Bəyalı “Votsap”da mənə yazdı ki, “Zemfiraya halal olsun, əməksevərliyi və istedadı ilə cəmiyyət üçün xeyli faydalı işlər görüb!” Düşünürəm ki, hörmətli həmkarım tamamilə haqlıdır!

Məsaim **ABDULLAYEV**

XQ